

Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o udomiteljstvu (»Narodne novine«, br. 79/07) ministar zdravstva i socijalne skrbi donosi

PRAVILNIK O SADRŽAJU I TRAJANJU OSPOSABLJAVANJA I EDUKACIJE UDOMITELJSKE OBITELJI

(„Narodne novine“, broj 48/08)

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se sadržaj i trajanje osposobljavanja i edukacije udomiteljske obitelji.

Članak 2.

Osposobljavanje i edukaciju udomitelja provodi centar za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti udomiteljska obitelj ima prebivalište.

Članak 3.

U provedbu osposobljavanja i edukacije centar za socijalnu skrb može uključiti stručnjake iz domova socijalne skrbi, zdravstvenih ustanova, znanstvenih institucija, udruga i drugih pravnih osoba.

Članak 4.

Osposobljavanje i edukacija udomiteljskih obitelji sastoji se od zajedničkog dijela za sve udomiteljske obitelji neovisno o vrsti korisnika te općeg i posebnog dijela prema vrsti korisnika.

Članak 5.

Sadržaj zajedničkog dijela osposobljavanja i edukacije udomitelja prije smještaja prvog korisnika sadrži sljedeće cjeline:

- upoznavanje sa sadržajem, svrhom i načinom obavljanja udomiteljske skrbi,
- prava i obveze udomitelja,
- obveze centra za socijalnu skrb i način suradnje s centrom za socijalnu skrb,
- suradnja s biološkom obitelji,
- psihodinamika odnosa u udomiteljskoj obitelji (odnosi unutar obitelji, ozračje, razumijevanje),
- vrijednosti i etika u udomiteljstvu,
- emocionalne potrebe korisnika,
- komunikacijske vještine,
- briga o zdravlju,
- mjere zaštite u kući radi sprečavanja nezgoda i ugrožavanja zdravlja.

Članak 6.

Opći dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o djeci sadrži sljedeće cjeline:

- područja iz razvojne psihologije (psihički, kognitivni i emocionalni razvoj djeteta, razvoj privrženosti),
- posebne potrebe djece u udomiteljskoj obitelji (separacija, stres, gubitak, proces tugovanja, emocionalni konflikti),
- značaj biološke obitelji za dijete,
- zlostavljanje i zanemarivanje djece,
- odgojne metode,

- utjecaj udomiteljstva na dinamiku obiteljskih odnosa u udomiteljskoj obitelji,
- prilagodba udomljenog djeteta i udomiteljske obitelji.

Članak 7.

Udomiteljima koji skrbe o djeci s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem i djeci s poremećajima u ponašanju, uz sadržaj osposobljavanja i edukacije iz članka 6. ovoga Pravilnika, propisuje se i poseban dio.

Članak 8.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o djeci s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem sadrži sljedeće cjeline:

- vrste i karakteristike oštećenja,
- pristup i način rada s djecom s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem,
- specifičnosti u razvoju djece s obzirom na postojeće oštećenje (motorika, spoznaja, komunikacija i govor, socijalizacija),
- specifičnosti pojedine razvojne dobi obzirom na postojeće oštećenje (obilježja puberteta i adolescencije),
- usvajanje praktičnih vještina (hranjenje, toalet trening, osobna higijena, oblačenje i svlačenje, igra, radna okupacija),
- pomoć djetetu u prihvaćanju postojanja oštećenja i stvaranju slike o sebi,
- razvijanje preostalih sposobnosti i socijalizacijskih vještina djece s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem,
- integracija djece s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u lokalnu zajednicu,
- područje seksualnosti i spolni odgoj djece s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem.

Članak 9.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o djeci s poremećajima u ponašanju sadrži sljedeće cjeline:

- poremećaji u ponašanju (uzroci poremećaja),
- izbor odgojnih metoda i metoda discipliniranja.

Članak 10.

Opći dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o odraslim osobama sadrži sljedeće cjeline:

- utjecaj udomiteljstva na dinamiku obiteljskih odnosa u udomiteljskoj obitelji,
- prilagodba udomljene osobe i udomiteljske obitelji te posebne potrebe smještenih korisnika,
- psihodinamika odnosa u udomiteljskoj obitelji (odnosi unutar obitelji, uzajamno uvažavanje i razumijevanje, komunikacija, ozračje u obitelji),
- značaj i uloga obitelji i sredine iz koje dolazi udomljena osoba,
- usvajanje vještina u vezi sa zadovoljavanjem potreba korisnika (namještanje i okretanje korisnika u krevetu, dizanje iz kreveta, održavanje osobne higijene nepokretnog korisnika, njega i briga o zdravlju, oblačenje i svlačenje, hranjenje i dr.),
- zaštita i unapređenje zdravlja, očuvanje funkcionalnih sposobnosti te sprečavanje mogućih rizika,
- liječenje i lijekovi (značaj redovitih odlazaka liječniku, redovitog uzimanja terapije i popratne pojave lijekova),
- promicanje pozitivnog zdravstvenog ponašanja,
- mentalno zdravlje (karakteristike duševnih poremećaja i duševnih bolesti, očuvanje mentalnog zdravlja, prepoznavanje simptoma pogoršanja te postupanje udomitelja u tim situacijama),
- ovisnosti,

- važnost prehrane u odnosu na dob i zdravstveno stanje smještene osobe,
- područje seksualnosti i spolnosti,
- organizacija slobodnog vremena i radna okupacija.

Članak 11.

Udomiteljima koji skrbe o psihički bolesnim osobama, o starijim i nemoćnim osobama i osobama s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem uz sadržaj osposobljavanja i edukacije iz članka 10. ovoga Pravilnika, propisuje se i poseban dio.

Članak 12.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o psihički bolesnim osobama sadrži sljedeće cjeline:

- individualan pristup i procjena postojećih sposobnosti, interesa i potreba smještene osobe,
- metode poticanja i podrške, sposobnosti i vještina za samostalnu brigu o sebi,
- komunikacija i komunikacijske vještine u skrbi za psihički bolesnu odraslu osobu,
- prepoznavanje rizičnih simptoma (agresija, psihotičnost i druga stanja te ponašanje u takvim situacijama),
- očuvanje digniteta osoba s duševnim smetnjama,
- predrasude o duševnim bolestima i stigmatizacija,
- integracija psihički bolesnih osoba u lokalnoj sredini.

Članak 13.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o starijim i nemoćnim osobama sadrži sljedeće cjeline:

- poznavanje i praćenje psihofizičkih promjena vezano uz proces starenja,
- značaj promjene životne sredine i utjecaj promjena na cjelokupno funkcioniranje,
- individualan pristup i procjena postojećih sposobnosti, interesa i potreba smještene starije osobe,
- održavanje i očuvanje mentalnog zdravlja i psihofizičkih sposobnosti te poticanje samostalnosti i aktivnosti,
- emocionalne potrebe (pomoć i podrška u vezi s doživljajem i prihvaćanjem procesa starenje i bolesti).

Članak 14.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o odraslim osobama s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem sadrži sljedeće cjeline:

- vrste i karakteristike oštećenja,
- pristup i način rada s osobama s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem,
- usvajanje praktičnih vještina (hranjenje, toalet trening, osobna higijena, oblačenje i svlačenje, radna okupacija),
- specifičnosti u načinu komunikacije i međusobnog razumijevanja u odnosu na osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem,
- razvijanje preostalih sposobnosti i socijalizacijskih vještina osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem,
- integracija osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u lokalnu zajednicu,
- osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u procesu starenja,
- područje seksualnosti osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem.

Članak 15.

Udomiteljima koji skrbe o djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja, uz sadržaj osposobljavanja i edukacije iz članka 6. i članka 10. ovoga Pravilnika propisuje se i poseban dio.

Članak 16.

Poseban dio osposobljavanja i edukacije udomitelja koji skrbe o djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja sadrži sljedeće cjeline:

- određenje i oblici obiteljskog nasilja,
- nasilje u partnerskim odnosima,
- dinamika zlostavljanja u obitelji,
- obilježja žrtvi i počinitelja nasilja u obitelji,
- zaštita žrtava obiteljskog nasilja (zakonski okvir, pristup žrtvi),
- planiranje sigurnosti.

Članak 17.

Osposobljavanje i edukacija udomitelja traje najmanje 20 sati, a provodi se putem predavanja, radionica te grupnog i praktičnog rada.

Članak 18.

Centar za socijalnu skrb obvezan je organizirati osposobljavanje udomitelja sukladno članku 16. stavku 8. Zakona o udomiteljstvu te s iskazanim potrebama udomitelja.

Članak 19.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.